BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 28 Sâmbătă 29 Ianuarie 1938
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

UNIVERSUL

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Un recensământ agricol

Din punctul de vedere agricol, țările se împart în patru mari grupe, după populațiunea respectivă: din primul grup fac parte cele care au 20 la sută populație agricolă: Anglia, Belgia, Olanda și Elveția; din al doilea grup fac parte următoarele țări cu 20-40 la sută populație agricolă: Germania, Austria, Danemarca, Suedia, Cehoslovacia, Franța și Italia; din al treilea grup fac parte următoarele țări cu 40-55 la sută populație agricolă: Portugalia, Ungaria, Grecia și Spania; iar din al patrulea grup următoarele țări ce depășesc 55 la sută: Polonia, România, Iugoslavia, Bulgaria, Finlanda, Estonia, Letonia și Lituania.

Din cauza condițiilor speciale în care se găsește U. R. S. S. în statisticele internaționale nu e trecută această țară, care poate fi clasată în grupul ultim.

In ordinea superiorității numerice a populațiunii agricole, România ocupă un loc de frunte.

Totuși, noi n'avem, ca alte țări, date statistice exacte, obținute prin metode științifice în materie de recensământ al populațiunii, privitoare la repartiția populației agricole pe regiuni, la creșterea, sau scăderea acestei populații, la diviziunea exploatărilor și grupelor agricole, la compoziția acestor grupe, la muncitorii salarizați, „sezonieri" sau permanenți, folosiți în lucrările agricole, la modificările ce se pot ivi în compoziția populațiunii rurale agricole din cauza influențelor diverse de ordine economică, socială și culturală, fie prin atragerea elementelor rurale la orașe, fie prin schimbarea ocupațiunii și a profesiunei.

In Polonia, al doilea recensământ efectuat în 1931, s'a făcut pe baze științifice și el a pus la dispoziție date interesante, pe baza cărora se pot examina problemele agricole sub diferitele lor aspecte economice și sociale.

Pe lângă datele statistice privitoare la exploatările agricole, pe regiuni și la repartiția populației, a cărei ocupație principală este agricultura, organizatorii recensământului polon din 1931 ne dau o clasificare auxiliară a populației agricole după caracterul și importanța exploatărilor. S'au legat proprietățile agricole și fermele, de persoanele ce le întrețin și cu membrii familiilor, care îi ajută în exploatare, sub titlul de „grupe agricole".

S'a considerat ca „grup agricol" orice menaj din care face parte cel puțin un agricultor, proprietar sau arendaș, care are agricultura ca meserie principală.

Pentru fiecare grup agricol s'au examinat pământurile posedate, sau arendate, clasate după imporanța lor din punctul de vedere agricol. In modul acesta s'a obținut o situație exactă a populației ce se ocupă cu agricultura și o diviziune a ei pe grupuri, după importanța terenurilor agricole utilizabile, fără să fie înglobați în grupuri cei care se ocupă de horticultură, silvicultură și pescuit.

Avem și noi nevoe de un recensământ al populației făcut pe baze serioase și metode științifice, ca să putem ști, nu numai numărul populațiunii și repartiția sa după originea etnică și confesiuni, ci situația reală a populației agricole, întinderea și caracterul exploatărilor cu utilajul lor agricol, clasificarea profesională activă și pasivă a muncitorilor folosiți în lucrările agricole, etc.

Cum s'a făcut dovada falsurilor cuprinse în recensământul efectuat în 1930, relative la populația țării și mai cu seamă la repartiția sa după originea etnică, se impune facerea unui nou recensământ general și științific, în care să se cuprindă și cel agricol.

Reforma pactului genevez

Modificarea pactului Societății Națiunilor este de mai multă vreme la ordinea zilei. Din clipa în care articolul 16 din pact n'a putut fi aplicat în întregime, ideea revizuirii pactului a devenit actuală.

Trebue însă dela început să precizăm că, dacă principial, părerea că o reformare a unora din textele pactului a fost adoptată de mai toate statele, s'a constatat totuși o profundă deosebire în ce privește obiectul acestei reforme între statele cari înțelegeau, cu toate deceptiile întâmpinate, să menție organismul genevez în cadrul strict al principiilor lui fundamentale și acele state pentru cari, tocmai aceste principii, alcătuesc o piedică în acțiunea lor internațională.

Astfel, Franța și Marea Britanie, din primul moment și în mod constant, au declarat că nu vor admite nicio modificare a pactului în părțile lui esențiale, și anume în acelea cari garantează, pe de o parte integritatea teritorială și independența politică a statelor, precum și în acelea cari asigură victimei unei agresiuni dreptul la sprijinul colectiv al celorlalte state membre ale Societății Națiunilor.

România a adoptat și ea dela început o identică atitudine.

Cu prilejul întrunirii celor trei șefi de stat ai Micii Înțelegeri, la 8 Iunie 1936, Majestatea Sa Regele Carol II, făcând aluzie, în discursul ce L-a rostit, la posibilitatea revizuirii pactului genevez, a spus următoarele:

„In scopul nostru de menținere a păcii și de salvgardare a propriilor noastre interese, trebuie să rămânem credincioși Societății Națiunilor și dacă experiența dovedește că unele modificări vor trebui aduse pactului, noi nu vom accepta nici o atingere a principiului egalității statelor, nici vreo propunere care ar tinde să slăbească pactul. Pactul nu poate fi decât întărit pentru ca Societatea Națiunilor să-și poată îndeplini în întregime rolul".

Atât Principele Paul al Iugoslaviei, cât și d. Eduard Beneș, președintele Republicii cehoslovace au subliniat, cu acel prilej, cuvintele Suveranului României, declarându-se în întregime de acord cu ele.

Este deci evident că România și aliatele ei din Mica Înțelegere nu vor putea accepta nici o modificare, de pe urma căreia pactul Societății Națiunilor ar ieși slăbit.

Așa fiind, o modificare a articolului 10 sau a articolului 16 din pact nu s'ar putea face decât în sensul întăririi înțelesului cuprins în ele și în nici-un caz într'un sens care l-ar slăbi sau l-ar înlătura.

Articolul 10 prevede obligațiunea pentru toate statele membre ale Societății Națiunilor de a respecta și de a menține împotriva oricărei agresiuni exterioare, integritatea teritorială și independența politică prezentă a tuturor membrelor Societății Națiunilor.

Articolul 16 prevede principiul securității colective. De îndată ce un stat mem-

(Continuare în pagina 2-a)

Expoziția femeilor din Mica Înțelegere la Belgrad

M. S. Regina Marioara a Iugoslaviei, d-na Alexandrina Cantacuzino, d-na Plehanova, la expoziție

Arhivele noastre din Viena și Budapesta

Datoria guvernului român

Acordul ce s'a încheiat între România și Ungaria cu privire la fundațiunea culturală „Gojdu", din Budapesta, trebue să fie urmat de rezolvarea celorlalte chestiuni pendinte între România și Ungaria, pe deoparte și între România și Austria, pe de altă parte.

Care sunt acele chestiuni?

Să începem cu Ungaria.

După dispozițiile cuprinse în tratatul dela Trianon, Ungaria și-a luat obligația să remită „puterilor aliate și asociate" victorioase — deci și României — întregul material istoric, științific, artistic și bibliografic luat din teritoriile invadate după 1 Iulie 1914, sau care a fost ridicat din teritoriile cedate statelor succesorale, după 1 Ianuarie 1868 — fie că a aparținut statului, administrațiilor provinciale și comunale, fie instituțiilor publice, sau particulare.

Pe lângă alte documente, colecții de artă și obiecte antice, se găsesc, la Budapesta, următoarele importante arhive ce trebue să intre în patrimoniul nostru:

1. *Archiva fostului principat al Transilvaniei cu documente din sec. XIII.*

2. *Archiva cancelariei aulice a Transilvaniei cu peste 3500 de colecții și 400 de volume cuprinzând protocoale, registre și indice.*

3. *Archiva fiscală a Transilvaniei, ce se află la Sibiu și care a fost ridicată de Unguri în 1876 și transportată la Budapesta.*

4. *Archivele capitolului din Alba Iulia, cu documente istorice din anii 1246—1882 ce interesează, în special, populația a 916 sate românești.*

5. *Archivele capitolului din Oradea, ale Tablei regești transilvănene, ale mănăstirei Mănăstriu - Cluj și alte numeroase documente istorice ce privesc trecutul poporului românesc din colecția „de* Urbaria et conscriptiones" *etc.*

Acest imens material trebuia să fie restituit României, fără întârziere, după intrarea în vigoare a tratatului dela Trianon prin aplicațiunea art. 77, 175-177.

Totuși, nici până azi noi n'am intrat în posesiunea lui.

Să trecem la obligațiunile Austriei.

Aceleași obligațiuni le-a luat și Austria prin tratatul dela Saint-Germain cu privire la predarea materialului istoric, artistic, științific și bibliografic.

Pe baza convenției încheiate la 5 Octombrie 1921, între România și Austria, urma să ni se predea, fără întârziere, archivele ce sunt depozitate în Viena, care interesează Transilvania și Bucovina.

Au trecut aproape 19 ani dela intrarea în vigoare a celor două tratate și 17 ani de la încheerea convenției cu Austria și noi n'am primit materialul ce ni se cuvine.

Notăm, că art. 77 din Tratatul dela Trianon obligă Ungaria să ne restitue, la cerere și fără întârziere, acel material. Iată cuprinsul său:

„Ungaria va remite fără întârziere toate archivele, registrele, planurile, titlurile și documentele de orice natură, **LA CEREREA GUVERNELOR ALIATE, SAU ASOCIATE INTERESATE".**

Guvernele române au făcut acele cereri? Au făcut ele demersurile necesare pe lângă guvernele din Viena și Budapesta pentru predarea archivelor și a colecțiilor despre care am pomenit?

Și dacă le-a făcut, cum se explică faptul, că nici guvernul austriac, nici guvernul maghiar nu s'au executat, conform obligațiunilor ce le-au luat prin tratatele dela Saint-Germain și Trianon?

Noi ne-am mărginit să trimitem la Viena și Budapesta, doi... agenți minoritari sași, care să cerceteze archivele, dar activitatea lor — după cum era ușor de prevăzut — în acest lung interval de timp, a fost nulă.

Această indolență din partea noastră este cu atât mai condamnabilă, cu cât dela 1920 încoace, interesații în cauză au putut să revizuiască acel material de archiviștii specialiști și o parte din documente să fie sustrasă din colecțiile respective. Pe de altă parte, termenul de predare al acestui material, expiră în curând.

De aceea guvernul nostru este dator să facă de îndată demersurile cuvenite, pe lângă guvernele din Viena și Budapesta, pentru satisfacerea — de astă dată, fără întârziere — a drepturilor noastre, așa cum s'au obligat Austria și Ungaria prin tratatele de la Saint Germain și Trianon.

R. SEIȘANU

Lupta între generații

de I. VION

De pretutindeni, din toate colțurile lumii, răsună impetuos glasul tineretului care cere nu numai dreptul de a-și pregăti destinul, dar o participare efectivă dacă nu totală la conducerea patriei respective.

Minunat lucru e tinerețea! In elanul său, în avântu' generos și dezinteresat pus în slujba unei convingeri, tineretul a fost totdeauna capabil să înfăptuiască multe din cele ce cuminți e n i a și încetineala vârstnicilor, nu reușeau să rezolve.

In epoca atât de grea care a urmat războiului, o schimbare hotărîtă, radicală, s'a produs în firea celor ce reprezintă primăvara vieții.

Necesitatea de a-și afirma cunoștințele, de a-și valorifica puterile și de a-și pune în practică ideile, nu mai era lăsată în voia evoluției lente. Răgazul tranziției dela o generație la alta, era socotit prea lung, poate și din pricină că mulți dintre înaintași întârziau în posturile de comandă, acaparate și acumulate cu o egoistă grijă de persoana lor.

Acest ritm accelerat dat justificatei ambiții de a ajunge, această grabă pusă în înlăturarea predecesorilor, nu înseamnă însă, în acelaș timp, o consumare a untdelemnului sfânt din candela vieții? Nu va fi obosit înainte de vreme cel care a pornit prea de timpuriu la crunta, aspra luptă, a cuceririi locurilor de comandă?

Citeam în ziarele franceze de zilele trecute scrisoarea unui proprietar din Limoges, Paul Gorre, care și-a pus capăt zilelor, cu hotărîre și seninătate:

„Am patruzeci de ani, e destul!"

A obosit la 40 de ani, când alții abea încep cu adevărat lupta constructivă! Când a început el să participe la sforțările și la frământările vieții dacă la patruzeci de ani râvnea la eterna odihnă?

Sigur, e cazul izolat al unui nepregătit pentru viață, dar noi primim zilnic scrisori, memorii și proteste în care tineretul își manifestă nerăbdarea de a lua locul generației care o precede la conducere.

O generație pândea pe alta, două lumi erau în luptă, întotdeauna, pretutindeni.

(Continuare în pagina 2-a)

„Comandamentul unic" al armatei franceze

Dela stânga la dreapta, d-nii: vice-amiral Darlan, șeful statului-major general al marinei; Daladier, ministru de război; general Gamelin șeful statului major al apărării naționale franceze și Guy La Chambre, ministrul aerului.

Avocații evrei din baroul de Ilfov

au fost suspendați din exercițiul profesiunei

Consiliul de disciplină al primului barou al țării s'a întrunit Miercuri, din nou, în ședință plenară spre a examina și desbate—în continuare—problema îndepărtării avocaților evrei din barou, cu concursul dispozițiunilor legale prevăzute și în recentul decret de revizuire a înscrierilor în registrele de naționalitate.

Discuțiunile au durat până seara târziu.

In cele din urmă, Consiliul — cu unanimitate de voturi — a adoptat următoarea hotărîre:

Consiliul pentru motivele cari se vor vedea decide:

Suspendă din exercițiul profesiunii de avocat pe data prezentei deciziuni pe toți avocații evrei înscriși în corp după data de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918, a căror cetățenie este supusă revizuirii prevăzută de Inaltul Decret Regal nr. 169, publicat în Monitorul Oficial nr. 18 din 22 Ianuarie 1938.

In executarea prezentei deciziuni se va întocmi de îndată cuvenitul tablou care va fi comunicat tuturor instanțelor judecătorești și autorităților administrative din țară, conform art. 52 din legea corpului de avocați.

Dată și citită în Palatul de justiție, București, azi, 26 Ianuarie 1938.

*

Consiliul s'a constituit apoi ca instanță disciplinară, în formațiunea d-lor consilier Traian Dumitriu-Șoimu, Gorschi, Laurențiu Oanea și raportor G. Murgășanu, spre a judeca acțiunile întreprinse contra d-lui avocat Mișu Weissmann, din conducerea partidului evreiesc din România și d-rei avocat Teodora Carp, fostă în contenciosul primăriei municipiului București.

Impotrivă-le s'au făcut dovezi că au săvârșit acte de gravă indisciplină și de nedemnitate profesională.

Consiliul, după deliberare, a decis radierea ambilor învinuiți din corp.

Accidentul de automobil

al principelui moștenitor al Danemarcei

Copenhaga, 26 (Rador). — Automobilul condus de principele moștenitor Frederik s'a ciocnit cu un alt automobil.

Principele Frederik a fost ușor rănit la mâini de sfărâmăturile geamurilor mașinii.

Ambele automobile au suferit stricăciuni fără însemnătate.

———xxx●xxx———

Comandantul armatelor japoneze

Generalul MATSUI,

———x o x———

Cutremur puternic

inregistrat la Ankara

Ankara, 26 (Rador). — Seismograful observatorului din Istambul a înregistrat la ora 3,43 o puternică sguduitură sismică al cărei epicentru este situat la 1.840 de kilometri.

———x o x———

VIZITE... REGALE

Contesa de Paris și copiii ei stau acum în Capitala Franței. Duminică dimineața s'au dus la statuia equestră a regelui Henric IV, ridicată la Pont-Neuf. Iată pe cei patru copii ai fiului pretendentului la tronul Franței și pe mama lor, fotografiați în fața monumentului strămoșului lor.

———x o x———

Avere nebănuită

Belgrad, 26 (Rador). — Soția unui lucrător sărac din Vinkovști a mărturisit bărbatului ei, pe patul de moarte, că are ascunse într'o ladă șapte kilograme de aur și suma de 50 dinari.

———x o x———

Prestația în muncă

O sforțare națională pentru drumuri

de prof. VICTOR VÂLCOVICI
fost ministru

Toată lumea cugetătoare este convinsă că înălțarea noastră ca nație pe scara civilizației nu poate începe fără o bună rețea de căi de comunicație.

De aceia la o primă vedere pare straniu că, deși convinși de însemnătatea problemei, nu ne-am putut totuși concentra forțele la refacerea drumurilor și la completarea rețelei de șosele cu altele noi cerute de timpuri.

Situația se lămurește îndată însă, dacă încerci să faci, cât de cât, o socoteală cu privire la costul întreprinderii acesteia.

Socoteala au făcut-o cei ce cunosc meseria mai de aproape și au dat de rezultate descurajatoare.

Numai pentru întreținerea șoselelor actuale ar fi nevoe de **două, trei miliarde de lei anual.** Iar pentru completarea rețelei de drumuri așa fel ca ea să corespundă cerințelor vremii ne-ar mai trebui cam **patruzeci de miliarde de lei!**

Cum ar putea firavul buget al Statului să suporte asemenea sarcini?

Impozite noi? Nimeni nu are îndrăzneala să se gândească la ele.

Așa că în fața neputinții, conducătorul gospodăriei drumurilor se lasă dus de vremuri, cârpăcind cât poate și ce poate pe șosele.

Dacă se întâmplă să apară în fruntea departamentului având sarcina gospodăriei drumurilor, vreun ministru mai cu curaj, care se încumete să chibzuiască un program de lucru pe mai mulți ani, programul nu-i de nici o ispravă, pentru că venitul anual destinat șoselelor e prea neînsemnat față de sumele trebuitoare unui asemenea program. Un fel de picătură asvârlită în mare, cu supărătoarea consecință pentru cei ce-i urmează curagiosului autor al unui astfel de program, că bugetul drumurilor este în modul acesta angajat în mare parte și pentru mulți ani.

Iată cauza cea mai însemnată a stării de plâns în care se găsesc șoselele noastre: **lipsa de mijloace bănești.**

Este adevărat. Dar o administrație cuminte și-ar întrebuința cu chibzuială puținii bani de care dispune pentru a-și asigura materiale și scule de lucru, iar munca ar lua-o de la **toți cetățenii țării. Căci toate brațele valide sunt datoare binelui public, sacrificiul unui număr de zile, an de an, până se vor întrema drumurile și cu ele țara.**

Prestația în muncă este o sforțare națională cerută imperios de sărăcia noastră și de halul în care se află drumurile.

In fața acestui imperativ al gospodăriei noastre actuale ar trebui să amuțească demagogia electorală, căreia i s'a sacrificat principiul sănătos al prestației în natură. Trebue. Sub sancțiunea paraliziei economice și intelectuale pe tot întinsul țării.

In cele ce urmează voi da câteva cifre pentru a indica, sub formă simplificată, la ce buget ne-am putea aștepta cu această contribuție generală de muncă.

(Continuare în pagina 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

UNANIMITATE FRANCEZĂ

de RENE SAIVE

Paris, Ianuarie

E ușor să faci glume pe socoteala francezilor cari, având instituții cu desăvârșire democratice, abuzează uneori de libertate, în dauna lor proprie. E chiar atât de ușor, încât francezii nu lasă nici prietenilor grija de a formula critici; ei înșiși se ironizează și adesea cu o neîndurată cruzime. Cantonetiștii, cari obțin cele mai frumoase succese la Montmartre, sunt, ca totdeauna, aceia cari ridiculizează în chipul cel mai spiritual, bărbații politici, partidele și regimul.

Dar ce se ascunde îndărătul acestor aparențe de critică? Gurile rele vă vor spune, fără îndoială, că niciodată Franța n'a fost mai învrăjbită decât azi. Și vă vor cita exemple. Și totodată, vă vor da și dovezi.

Desigur, n'am să pretind că Franța e o țară idilică, în care cetățenii nu se gândesc decât să-și dea dovezi de prietenie. Ar fi prea frumos. Franța nu e atât de privilegiată. Totuși, dacă certurile fiilor ei sunt cam vii și, mai ales, prea publice, nu ating unitatea națională.

Se poate chiar notă că există o evoluție foarte reconfortantă în privința a două puncte esențiale: politica militară și politica religioasă.

Până acum câțiva ani, partidele de stânga, — și în special, partidul socialist și partidul comunist, — se făleau de a fi, înainte de toate, antimilitariste și anticlericale. Timpurile s'au schimbat mult. Am avut de curând ocazia să spunem că toate creditele militare erau votate acum la Cameră și la Senat, firește, de toate partidele, fără excepție. Astfel că miniștrii apărării naționale sunt singurii cari, în materie bugetară, nu întâmpină nicio dificultate. Această unanimitate în privința unei chestiuni, care e socotită de drept ca fiind o chestiune copitală, nu s'a realizat — fapt ciudat — decât sub primul minister al Frontului Popular. Azi se menține și se poate spune că niciodată părerile Statului Major n'au fost ascultate cu mai multă atenție.

Această stare de spirit nu domnește numai în cercurile parlamentare, mult mai pregătite decât altele, la înțelegerea unor anumite probleme. Domnește, deasemenea, în cercurile populare,

(Continuare în pagina 2-a)